

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou v právní věci

žalobkyně: **I. Z.**, narozena dne X
bytem X
zastoupená advokátem JUDr. Matějem Šedivým
sídlem Václavské náměstí 831/21, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 1. 2025, č. j. OAM-78/ZA-ZA11-ZA03-R2-2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 1. 2025, č. j. OAM-78/ZA-ZA11-ZA03-R2-2024, kterým bylo o žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany podané dne 16. 1. 2024 rozhodnuto tak,

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

že se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) neuděluje.

II. Obsah žaloby

2. Žalobkyně má za to, že žalovaný vypořádal žádost nedostatečně, pokud se omezil na konstatování, že spor s věřitelem je konfliktem soukromého práva a není azylově relevantní. Přitom uvedla, že po nátlaku ze strany tohoto muže se neobrátila na policii, neboť jí nedůvěřuje, policie funguje pouze na bázi úplatků, které žalobkyně dát nemůže. Bylo tak nutné vypořádat postavení a funkčnost policie v M., nicméně z rozhodnutí samého taková úvaha nevyplývá, i když si za tím účelem žalovaný obstarával podklady, a obavy žalobkyně tak mohl vyvrátit. Toto téma opomenul, rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné.
3. I když obavy žalobkyně vyplývají ze soukromoprávního konfliktu, nelze pouze na tomto podkladě žádost zamítnout. Je zapotřebí posuzovat otázku dodržování lidských práv a funkčnost policie v domovském státě. Žalobkyně se důvodně domnívá, že domovský stát nedisponuje účinným systémem ochrany, nemohla by se obrátit na policii, domovský stát není způsobilý žalobkyni ochránit před násilím ze strany věřitele. Původně soukromý spor přerůstá v pronásledování osoby žalobkyně státem, a to s ohledem na tamní legislativu, která vnímá neuhrazení zápůjčky jako trestněprávně relevantní jednání.
4. Rozhodnutí se nezabývá ani existencí úřadu ombudsmana pro případ, že by se obrátila na policii se svými obavami. Má za to, že se situace v její domovské zemi neuklidnila, pokud výhrůžkám čelila již před svým odjezdem. Tím se však rozhodnutí nezabývá, naopak vychází z nepřípustného podkladu ve formě dokumentu Informace OAMP – Bezpečnostní a politická situace v zemi, který zpracoval žalovaný. Své rozhodnutí tak opírá o podklad, jehož je sám autorem. V rozhodnutí je pouze obecně hodnoceno dodržování lidských práv, avšak bez důrazu na individuální situaci žalobkyně.
5. Sekundárně žalobkyně v řízení poukazovala na špatnou ekonomickou situaci v zemi původu a nemožnost zajištění si obživy, je přesvědčena, že jí měl být udělen humanitární azyl, čemuž se rozhodnutí nevěnuje, a je tedy nepřezkoumatelné.
6. Navrhla, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k novému projednání a rozhodnutí.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný s žalobou nesouhlasil, neboť nedokládá namítaná porušení zákonných ustanovení. Žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav, postupoval v souladu s právními normami, jimiž je v řízení o mezinárodní ochraně vázán, nicméně neshledal důvod pro její udělení v žádné její formě. Ohledně námitek týkajících se obavy z jednání věřitele, úřadu ombudsmana a ekonomické situace odkázal na jejich vypořádání v napadeném rozhodnutí. Žalovaný považoval napadené rozhodnutí za zákonné, přezkoumatelné, vycházející z dostatečně zjištěného skutkového stavu, respektující ustálenou judikaturu. Žalobní argumentace není způsobilá zpochybnit jeho důvodnost.
8. Navrhl, aby soud žalobu v plném rozsahu zamítnul jako nedůvodnou.

IV. Obsah správního spisu

9. Ze správního spisu soud zjistil, že dne 16. 1. 2024 podala žalobkyně žádost o udělení mezinárodní ochrany. Při poskytnutí údajů dne 23. 1. 2024 uvedla, že je státní příslušnicí M.,

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

politické přesvědčení nemá ani není členem žádné strany, je svobodná, má přítele, státního příslušníka M., který v ČR také žádá o mezinárodní ochranu, má dva nezletilé syny, kteří žijí na internátě v M., její byt v M. propadl věřiteli, kterému dlužila peníze. Její zdravotní stav je bez omezení. Do ČR přicestovala dne 15. 5. 2023. K důvodům žádosti uvedla, že se ve vlasti zadlužila, chtěla by v ČR pobývat i nadále, aby mohla splatit dluh a vykoupit zpět byt, o který přišla.

10. Při pohovoru dne 23. 1. 2024 žalobkyně sdělila, že z vlasti odcestovala, jelikož dlužila peníze. Česko si vybrala, protože zde žije její přítel. Během svého pobytu v tuzemsku příležitostně pracovala. O mezinárodní ochranu žádá od příjezdu v květnu 2023 až nyní, neboť o této možnosti nevěděla. Rozhodla se pobývat nelegálně, měla tu práci, chtěla splatit dluh. Její kamarádka jí v září 2023 vytrhla v opilosti pas z ruky, a ten se tak roztrhl. Od soukromé osoby si v lednu 2023 půjčila na opravu bytu 5 000 eur, dluh měla splatit do konce roku bez úroku, věřitel však chtěl peníze zpět již po půl roce, včetně úroku 6 %, když mu řekla, že je v ČR a dluh splatit nemůže, vyměnil zámky u jejího bytu a nyní tam má přístup pouze on. Podepsala mu závazek dluh splatit, ale tento dokument zůstal v bytě. Situaci nijak neřešila, jedinou možností je dluh splatit, v domovské zemi pracovala na poli a výdělek by jí na splacení nestačil, půjčku si brala s vědomím, že dluh splatí v ČR. Zatím nic neposlala, šetří, má nyní 1 500 eur. Věřitele se bojí, může jí fyzicky ublížit, už jí jednou po telefonu vyhrožoval, že jí zlomí nohy, když mu peníze nevrátí, bylo to v září 2023. Její byt si jen fakticky přivlastnil, když by se žalobkyně vrátila domů, bude bydlet tam, on bude chtít peníze zpět. Se státními orgány ve vlasti nikdy potíže neměla, neměla ani problémy z důvodu národnosti, náboženství, pohlaví nebo kvůli politickým názorům. Nemá, na koho by se s žádostí o pomoc obrátila, policie takové věci řeší jen za úplatek a žalobkyně peníze nemá. Usuzuje tak z vlastní zkušenosti, když jí zemřela matka, musela policie potvrdit, že nedošlo k trestnému činu, žalobkyně za to musela zaplatit. Výchovu jejích dětí zajišťuje stát, jsou na internátě od roku 2022, žalobkyně je tam dala, protože neměla peníze. Závěrem uvedla, že sdělila všechny důvody své žádosti, další skutečnosti uvést nechtěla, materiály na podporu svých tvrzení nepředložila, pohovor zpětně přetlumočit nežádala.
11. Žalovaný rozhodnutím ze dne 5. 2. 2024 č. j. OAM-78/ZA-ZA11-ZA03-2024 žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 17. 9. 2024 žalobu zamítl, správní rozhodnutí i rozsudek krajského soudu následně zrušil Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) rozsudkem ze dne 29. 11. 2024, č. j. 2 Azs 210/2024-28, jelikož v předcházejícím řízení nebyl respektován rozsudek Soudního dvora Evropské unie (SDEU) sp. zn. C-406/22 a M. bylo na seznam bezpečných zemí původu v příslušné vyhlášce (č. 328/2015 Sb.) zařazeno v rozporu s eurokonformním výkladem zákona o azylu.
12. Žalovaný následně mezi podklady zařadil tři zprávy o zemi původu, tj. Informaci Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) – M. – přehled údajů o zemi za rok 2023, ze dne 31. 10. 2024, Informaci OAMP M. – Základní přehled o zemi, ze dne 18. 11. 2024 a Informaci OAMP – M. – Situace m. občanů vracejících se do země po dlouhodobém pobytu v zahraničí, Přístup úřadů a společnosti, přístup ke vzdělávání, lékařské péči, speciálním službám a na trh práce, ze dne 7. 1. 2025.
13. Seznámení s podklady mělo proběhnout dne 20. 1. 2025, k tomuto správnímu úkonu se právní zástupce žalobkyně ani žalobkyně nedostavili.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

14. V napadeném rozhodnutí ze dne 24. 1. 2025 žalovaný žalobkyni mezinárodní ochranu v žádné formě neudělil. V domovské zemi nebyla pronásledována, ani se takového jednání z taxativně stanovených důvodů neobává, azyl podle § 12 zákona o azylu jí tedy udělen nebyl. Uvedla, že nikdy neměla problémy se státními orgány, policií či soudy, jediným důvodem žádosti je obava z věřitele, u kterého si půjčila finance na opravu bytu. Nebyly shledány ani důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, žalovaný přihlédl k tomu, že jde o ženu ve věku 35 let, svobodnou, má přítele ze stejného státu, který rovněž v ČR žádá o mezinárodní ochranu, ta mu však nebyla udělena, nic nenasvědčuje tomu, že by se partner žalobkyně za ní nemohl přestěhovat do M. nebo že by se nemohli navštěvovat. Žalobkyně má dva nezletilé syny, ti žijí v internátě v M., žalobkyně během pobytu v ČR příležitostně pracovala, žalovaný tak vyhodnotil, že se jedná o soběstačnou a ekonomicky aktivní osobu, která je schopna si zajistit obživu. Ve vlasti jí nehrozí ani vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Konstatoval, že pouhá obava z jednání soukromé osoby není relevantním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, žalobkyně s věřitelem ve vlasti žádné problémy neměla, vyhrožoval jí pouze jednou telefonicky, když už byla v ČR, o výměně zámku se také dozvěděla pouze telefonicky. Žalobkyně se neobrátila na policii ani nepodala trestní oznámení na věřitele, i když s m. policií nikdy neměla potíže. Pokud policie v případě úmrtí její matky tělo za poplatek ohledala, nedokazuje to samo o sobě korupci policie v M., jde o pouhé domněnky žalobkyně. Nelze tak mít za prokázané, že by jí policie v její domovské zemi v případě výhrůžek nebo fyzického napadení bezplatně nepomohla. Z Informace OAMP ze dne 18. 11. 2024 zjistil, že M. v poslední době posílilo právní stát, včetně reformy policie, a podniklo kroky ke zlepšení fungování soudnictví, vláda též vynakládá značné úsilí na podporu boje proti korupci. Tedy od doby, kdy žalobkyně naposledy pobývala ve vlasti, dochází ke zlepšování fungování bezpečnostních složek a žalobkyně v případě nebezpečí může využít vnitřní ochranu ve své zemi původu. Na podkladě Informace OAMP ze dne 7. 1. 2025 vyhodnotil, že navracejícím se občanům je poskytována pomoc s reintegrací v rámci různých programů, fungují různé pracovní agentury a úřad práce, na které se žalobkyně může obrátit při hledání zaměstnání, aby mohla splatit své dluhy, existuje systém sociálních dávek a program bydlení pro znevýhodněné občany. Žalovaný tak shledal, že žalobkyně se může reintegrovat do m. společnosti. Nad rámec uvedl, že žádost považuje za účelovou z důvodu pouhé legalizace pobytu, neboť žalobkyně jí podala až po 8 měsících pobytu v ČR, půjčku si brala s vědomím výdělků v ČR, nyní jí hrozí správní vyhoštění, jelikož nemá povolení k pobytu. Shledal, že ozbrojený konflikt v zemi původu neprobíhá.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

15. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) a § 32 odst. 9 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
16. Soud o věci samé rozhodl bez jednání dle § 51 odst. 1 s.ř.s., jelikož žalobkyně i žalovaný souhlasili s projednáním a rozhodnutím věci bez nařízení jednání.

17. Podle § 2 odst. 6 zákona o azylu „[p]ůvodcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.“
18. Podle § 12 zákona o azylu „[a]zyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“
19. Podle § 14 zákona o azylu „[j]estliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl (dále jen „humanitární azyl“) z humanitárního důvodu. Rodinnému příslušníku podle § 13 odst. 2 azylanta, kterému byl udělen humanitární azyl, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí humanitární azyl za účelem sloučení rodiny; § 13 se použije obdobně.“
20. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu „[d]oplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“
21. Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu „[z]a vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) trest smrti nebo poprava, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.“
22. Podle § 23c zákona o azylu „[p]odkladem pro vydání rozhodnutí mohou být zejména (...) c) přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství o státu jejího posledního trvalého bydliště.“
23. Hlavním důvodem žádosti o mezinárodní ochranu podané žalobkyní, který uvedla ve správním řízení, byly její obavy z výhrůžek věřitele, od kterého si v M. půjčila peníze a který požaduje vrácení peněz s úroky. Jak žalovaný správně uvedl v napadeném rozhodnutí, takový důvod nemůže naplnit podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu primárně proto, že toto jednání nebylo motivováno žádným z taxativně vymezených důvodů podle § 12 písm. b) zákona o azylu. S ohledem na to je v této souvislosti zcela nerozhodné, zda je v zemi původu dostupná ochrana proti jednání ze strany věřitele, neboť chybí jeden z důvodů dle § 12 písm. b) zákona o azylu, přičemž bez takového důvodu podmínky obavy z pronásledování ve smyslu daného ustanovení nemohou být naplněny. Nebylo tudíž důvodné, aby se žalovaný v souvislosti s tímto ustanovením nad rámec uvedeného zabýval možnostmi vnitrostátní ochrany v zemi původu, bylo by to nadbytečné.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

24. Soud konstatuje, že žalobkyně v řízení neuváděla, že by nevrácení zápůjčky mělo být v M. trestněprávním jednáním, žalovaný se tedy s takovým tvrzením nemohl vypořádat. K tomuto novému tvrzení soud uvádí, že je zcela obecné a nekonkretizované, žalobkyně ani neuvádí žádné zdroje, o které své tvrzení opírá. Nic podobného nevyplývá ani ze shromážděných zpráv o zemi původu, které hodnotí obecnou situaci z hlediska ochrany lidských práv včetně trestněprávní oblasti a ke kterým žalobkyně v řízení žádné námitky neuplatnila. V M. rovněž existují různé programy sociální pomoci a podpory včetně dávek a podpory v nezaměstnanosti. S ohledem na to není daná námitka způsobilá zpochybnit závěry žalovaného přijaté v napadeném rozhodnutí, a to ani z hlediska azylu, ani z hlediska doplňkové ochrany.
25. K námitce ohledně neudělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu) je zapotřebí uvést, že obecná východiska soudního přezkumu takového rozhodnutí shrnul Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) například ve svém rozsudku ze dne 21. 3. 2018 č. j. 6 Azs 6/2018-33: *„Podle § 14 zákona o azylu lze azyl z humanitárních důvodů udělit v případě hodném zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud připomíná, že citované ustanovení v sobě kombinuje neurčitý právní pojem „případ hodný zvláštního zřetele“, jehož výklad ze strany žalovaného podléhá soudnímu přezkumu v plném rozsahu, a správní uvážení žalovaného odrážející skutečnost, že ani v případě hodném zvláštního zřetele není žalovaný povinen humanitární azyl udělit, bude-li respektovat příslušné mantinely pro svou diskreci (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. května 2004, č. j. 5 Azs 60/2004 - 72, č. 375/2004 Sb. NSS). V případě stěžovatele přitom žalovaný vůbec neshledal důvod hodný zvláštního zřetele, bez něhož je jeho správní vyloučení ohledně udělení humanitárního azylu vyloučeno. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje. Jak Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 11. března 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, „smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrné „nehumánní“ azyl neposkytnout. [...] Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“*
26. Z judikatury NSS tak vyplývá, že humanitární azyl je ze své povahy výjimečný institut, který se uděluje například osobám těžce postiženým, těžce nemocným, či osobám, které pocházejí z oblastí, jež jsou významně zasaženy humanitární katastrofou, a je koncipován jako dobrodiní státu, a nikoli jako právo žadatele na přiznání azylu (viz rozhodnutí NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, ze dne 17. 9. 2010, č. j. 2 Azs 14/2010-92, ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011-47, ze dne 22. 9. 2016, č. j. 6 Azs 167/2016-31).
27. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí zcela přezkoumatelně vypořádal s tím, zda byly dle jeho názoru splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu, hodnotil přitom životní situaci žalobkyně, jak ji žalobkyně popsala ve správním řízení (včetně situace osobní, rodinné, sociální a ekonomické), uvedl, že žalobkyně je dospělá, svéprávná, praceschopná, dokáže se o sebe postarat, nemá zdravotní omezení, o její nezletilé děti v M. pečuje stát, zohlednil i její partnerský vztah s občanem M. Její životní situaci tak nepovažoval za nijak mimořádnou ani za takovou, kdy by bylo zcela „nehumánní“ azyl neudělit, na základě toho

nenalezl žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení humanitárního azylu. Soud považuje učiněné hodnocení v souladu se shora uvedenou judikaturou za dostatečné, ve shodě s žalovaným pak má za to, že nebyl naplněn neurčitý právní pojem „v případě hodném zvláštního zřetele“, aby mohl být otevřen prostor pro správní uvážení žalovaného, zda humanitární azyl udělit, či nikoliv, žalovaný své závěry podložil přezkoumatelným úvahami vycházejícími z individuálních okolností daného případu.

28. K namítaným ekonomickým důvodům na straně žalobkyně soud poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60, *„je sice možno pochopit, že dlouhodobá tíživá ekonomická situace stěžovatele v zemi, kde velká část obyvatel trpí chudobou, bez konkrétní perspektivy zlepšení, může vést až k rozhodnutí svou vlast opustit a pokusit se najít lepší životní podmínky jinde, obzvlášť když se tím zároveň vyřeší vybrocené osobní spory. Institut azylu však není a nikdy nebyl nástrojem k řešení takové situace. [...] Obecně lze za určitých okolností udělení azylu z humanitárních důvodů připustit i tehdy, uvádí-li žadatel potíže ekonomického charakteru. Vždy ale musí jít v tomto ohledu (např. co do míry postižení, délky jeho trvání atd.) o extrémní případ, který navíc má svůj původ v okolnostech relevantních z pohledu ostatních, standardních azylových důvodů. To znamená, že špatná ekonomická situace žadatele je následkem nebo průvodním jevem pronásledování státními orgány v zemi původu pro jeho politické přesvědčení, rasu, národnost, náboženství a podobně.“* (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2019, č. j. 4 Azs 112/2019-46, a ze dne 17. 8. 2020, č. j. 1 Azs 208/2020-40). Ekonomická situace žalobkyně v zemi původu rozhodně není extrémním případem, který by měl navíc spojitost s jakýmkoli azylově relevantním důvodem. Nemůže tak být ani důvodem hodným zvláštního zřetele. Tato námitka je proto nedůvodná.
29. Z hlediska možného ohrožení vážnou újmou ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu žalovaný jednak relevantně zpochybnil, zda žalobkyni vůbec bezprostřední nebezpečí po návratu do vlasti ze strany věřitele (soukromé osoby) hrozí, když v zemi původu jí nijak neohrožoval a jeho výhrůžky se omezily na jeden telefonát v září 2023. Soud k tomu doplňuje, že žalobkyně ve správním řízení též uvedla, že po svém návratu do M. by se mohla vrátit do bytu, který je nyní zabrán věřitelem. Soud souhlasí se žalovaným, že za těchto okolností nelze dovodit, že by žalobkyni při návratu do země původu reálně hrozilo nebezpečí vážné újmy.
30. Dále je z hlediska posouzení azylového příběhu podstatné, že žalobkyně se v případě obav z věřitele nijak nepokusila vyhledat ochranu státních orgánů v zemi původu, což však žádným přijatelným způsobem neodůvodnila. V souladu s ustálenou rozhodovací praxí správních soudů, aby hrozící nebezpečí od soukromé osoby (věřitele) bylo relevantním důvodem ve smyslu zákona o azylu, musela by k němu přistoupit ještě nečinnost státních orgánů (srov. rozsudky NSS ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007-68, 24. 11. 2016, č. j. 5 Azs 251/2016-19, a ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Azs 312/2016-31). Tato nečinnost by pak mohla spočívat v neschopnosti či neochotě těchto orgánů poskytnout přiměřenou ochranu (srov. rozsudky NSS ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003-36, ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, a ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008-62). Jestliže ze zpráv, které byly podkladem pro rozhodnutí správního orgánu, vyplývá, že politický systém v zemi původu dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, nelze považovat vyhrožování ze strany soukromých osob za pronásledování či vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu (srov. rozsudek NSS ze dne 1. 10. 2008, č. j. 4 Azs 38/2003-36).

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

31. Z výše uvedené judikatury vyplývá, že je povinností žalobkyně primárně žádat o ochranu ve své zemi původu. Až teprve v situaci, kdy tato ochrana není poskytnuta z výše vymezených důvodů, lze zvažovat udělení mezinárodní ochrany. Soud na tomto místě upozorňuje, že relevantním argumentem pro zpochybnění dostupnosti ochrany nemůžou být hypotetické úvahy žalobkyně o neschopnosti nebo neobjektivních postupech těchto orgánů (srov. přiměřeně např. usnesení NSS ze dne 27. 7. 2021, č. j. 8 Azs 87/2021-37, nebo ze dne 17. 12. 2021, č. j. 8 Azs 211/2020-107). Žalobkyně neuvedla jediný objektivně relevantní důvod, pro nějž by se nemohla obrátit s žádostí o ochranu před věřitelem na policii; v takovém případě nelze konstatovat, že by systém vnitřní ochrany nebyl funkční. Za takový důvod nelze považovat její tvrzení, dle kterého ve zcela jiné situaci, tedy při úmrtí matky žalobkyně, policie požadovala finanční úhradu za ohledání. Takové nekonkretizované tvrzení jednak bez dalšího nevypovídá o tom, že policie postupovala nezákonně, a navíc to nijak nenásvědčuje tomu, že v případě ohrožení žalobkyně věřitelem by měla být policie nečinná.
32. Žalovaný se navíc na podkladě zpráv o zemi původu systémem vnitřní ochrany zabýval, konstatoval, že M. v poslední době posílilo právní stát, včetně reformy policie, a podniklo kroky ke zlepšení fungování soudnictví, vnitrostátní ochrana proti jednání soukromých osob je v zemi původu dostupná, v podrobnostech soud odkazuje na napadené rozhodnutí. Soud k tomu doplňuje, že podle Informace OAMP ze dne 18. 11. 2024 v zemi funguje i Úřad veřejného ochránce práv, který je nezávislý na politických vlivech a je v M. součástí systému kontroly dodržování lidských práv. Žalovaný tedy informace ohledně institutu ombudsmana shromáždil, byť je přímo neuvedl v napadeném rozhodnutí. To mu však nelze vytýkat, protože žalobkyně žádné možnosti vnitrostátní ochrany nevyužila, nebylo tak třeba, aby žalovaný všechny možnosti ochrany detailně rozebíral, postačilo shora uvedené rámcové vyhodnocení.
33. Z toho plyne, že žalobkyně se bez zřejmého důvodu na vnitřní orgány v zemi původu neobrátila, přičemž žalovaný dostatečným způsobem zjistil a odůvodnil, že taková ochrana žalobkyni je ve státě původu dostupná. Žalobkyně k tomu žádné konkrétní relevantní námítky neuplatnila. Nebylo tak důvodné, aby se žalovaný podrobněji zabýval systémem vnitrostátních orgánů a vzájemnými kontrolními mechanismy, pokud žalobkyně vnitrostátní ochrany vůbec nevyužila a nijak přesvědčivě nevysvětlila, proč by tato ochrana měla být nefunkční. Žalovaný tak § 3 správního řádu neporušil, s existencí dostupné vnitrostátní ochrany se vypořádal přezkoumatelně a dostatečně. Žalobní námítky tedy nejsou důvodné.
34. Soud též poukazuje na recentní rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2025 č.j. 22 Azs 47/2025-30, kde se zabýval situací v M. i dostupností vnitrostátní ochrany proti jednání soukromých osob, a uvedl: „V nedávné době Nejvyšší správní soud opakovaně neshledal ekonomickou a bezpečnostní situaci v M. za natolik problematickou a nepříznivou, aby byla relevantní z hlediska přiznání mezinárodní ochrany (viz usnesení NSS ze dne 18. 12. 2024, č.j. 8 Azs 221/2024-33, ze dne 29. 1. 2025, č.j. 3 Azs 178/2024-32, nebo ze dne 27. 5. 2025, č.j. 6 Azs 38/2025-32, bod 12).“ NSS neshledal ani opodstatněnost nedůvěry stěžovatele ve vnitrostátní ochranu v M.
35. Žalobkyně označila za nepřipustný podklad rozhodnutí Informaci OAMP ze dne 18. 11. 2024, neboť jej vypracoval žalovaný. Soud nejprve poznamenává, že se jedná o zprávu týkající se obecných podmínek v zemi (politické zřízení, aktuální politická situace, ratifikace mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, obecná situace z hlediska

ochrany lidských práv, vojenské konflikty, a další). Dle judikatury NSS informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být v maximální možné míře 1. relevantní, 2. důvěryhodné a vyvážené, 3. aktuální a ověřené z různých zdrojů, a 4. transparentní a dohledatelné (rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Soud shledal, že namítaná zpráva použitá žalovaným tyto požadavky splňuje, neboť vychází z řady různých důvěryhodných zdrojů, mezi kterými jsou materiály Agentury EU pro azyl (EUAA) a Evropské komise, Ministerstva zahraničních věcí USA, renomovaných lidskoprávních organizací (Freedom House, Amnesty International), a další zdroje, kdy tyto zdroje jsou ve zprávě řádně označeny. S ohledem na datum vydání napadeného rozhodnutí se zpráva ani nejeví jako neaktuální. Nelze tak mít pochyby o relevanci, vyváženosti a objektivitě použitých informací, žalobní námitka je pak pouze obecná a žalobkyně v ní neuvedla žádné konkrétní nedostatky, které v použitém podkladu spatřuje. Vedle této zprávy žalovaný shromáždil i dva další materiály týkající se země původu. Ani tato námitka tak není důvodná. Žalovaný se pak na podkladě těchto informací v napadeném rozhodnutí dostatečně zabýval situací v zemi původu.

36. Závěrem soud poukazuje též na rozsudek NSS ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005 – 60, dle kterého: „*institut azylu není nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit.*“ Dále lze uvést, že azyl je „*institutem zcela výjimečným, který neslouží jako náhrada institutů zákona č. 326/1999 Sb., zákona o pobytu cizinců*“ (viz rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003 - 47), a tudíž pouhá snaha o legalizaci pobytu není azylově relevantním důvodem (srov. např. rozsudky NSS ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003 - 46, publ. pod č. 18/2003 Sb. NSS, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81, usnesení NSS ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016 - 26, a ze dne 22. 9. 2023, č. j. 8 Azs 144/2023 - 28).
37. S ohledem na shora uvedené soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
38. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém

rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. srpna 2025

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně